

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 132 mars-april 2013

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

I DETTA
NUMMER

SVERIGE OCH KÄRNVAPNEN

FRÅN 1950-TALET
TILL IDAG

EU OCH ICKE-SPRIDNING
AV KÄRNVAPEN

ICAN-KURS VÄCKER HANDLINGSIVER

HISTORISKT MÖTE I OSLO

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN
Nobels fredspris 1985

Sverige och arbetet för kärnvapennedrustning

- SJÄLVSTÄNDIG AKTÖR ELLER PASSIV MEDSÅNGARE I EU:S KÖR?

Svensk nedrustningspolitik är temat för detta nummer av vår tidning. Det är ett ämne där det är lätt att hänge sig åt historiska tillbakablickar. Sverige har ju en stolt tradition när det gäller att driva viktiga fredsfrågor. Att vila på minnen från fornstora dagar med Dag Hammarskjöld, Alva Myrdal och Olof Palme är bekvämt och okontroversiellt. Men när vi vänder blicken mot svensk nedrustningspolitik idag – och i morgon – tättnar dimmorna. Vilken är Sveriges roll i världen? I vilka frågor anses vi vara en auktoritet? Vilka lyssnar när vi talar?

Vart hade det Sverige tagit vägen som tog fram statliga utredningar för global nedrustning? Det Sverige som hade nedrustningsministrar i regeringen?

Tankesmedjan ECFR (European Council on Foreign Relations) meddelade i januari att Sverige under 2012 placerade sig på fjärde plats när ländernas inflytande inom EU:s utrikespolitiska samarbete rankades. I topp låg bjässarna Tyskland, Frankrike och Storbritannien. Som förfäktare av de mänskliga rättigheterna är vi fortfarande en auktoritet. Vi anses också vara drivande i arbetet inom FN för en reglering av vapenhandeln i världen.

När det gäller nedrustningsfrågorna har Sverige sänkt ambitionsnivån. Vår utrikesministers tal under icke-spridningsavtalets översynskonferens 2010

hade budskapet att Sveriges roll är att sjunga unisont i EU:s utrikespolitiska kör. Vi är inga solister. Många ögonbryn höjdes. Vart hade det Sverige tagit vägen som tog fram statliga utredningar för global nedrustning? Det Sverige som hade nedrustningsministrar i regeringen? Det Sverige som i FN:s generalförsamling passionerat talade för kärnvapennedrustning?

Inget kan vara mer förödande för fredsinitiativ än en sådan konformistisk inställning. Den enskilda människan – och de enskilda länderna – har alltid spelat en avgörande roll i fredsarbetet. I historien finns många exempel, och artiklarna i detta nummer ger oss ett urval. Förutsättningar för att fredsinitiativ ska kunna gro handlar om folklig opinion, politiskt stöd och träget arbete. Att skapa en sådan jordmån inom det egna landet är något som exempelvis den norska regeringen arbetar hårt med. Vad är det som gör att våra svenska politiker idag inte sätter en ära i ett framgångsrikt fredsarbete?

Sverige och Nederländerna framhålls av ECFR som exempel på mindre länder som har viktiga roller att spela på den internationella arenan. Som en röst bland andra i den Europeiska unionens fredskör gör vi ingen avgörande skillnad. För att på allvar tjäna freden behöver vi ha en tydlig och självständig position. Att arbeta för ett förbud mot kärnvapen skulle ligga i linje med Sveriges stolta nedrustningstradition. För det kan väl inte bara vara snusfrågan som faller våra svenska politiker på läppen? ❖

FOTO: BRITT MATTESSON

Andreas Tolf
andreas.tolf@slmk.org

I DETTA NUMMER

När vi lägger sista handen vid LMK nr 132 har Oslokonferensen om humanitära effekter av kärnvapen just avslutats. I nästa nummer kommer ett utförligt reportage. Vi vill redan nu lyfta fram att ett stort antal länder i sina uttalanden stödde kravet på ett förbud mot kärnvapen och vidare den irritation som de fem officiella kärnvapenmakterna skapade genom sin provocerande icke-närvaro. Läs gärna Jayita Sarkars artikel på sidan 8, där hon lägger ett maktperspektiv på NPT. I fortsättningen kommer kanske NPT:s icke-kärnvapenstater inte längre att uppträda som lydiga undersåtar.

Tre artiklar i tidningen är resultatet av en konferens på Stockholms universitet om kärnvapennedrustningens historia, Sarkars artikel är en av dem. De två andra, också mycket läsvärda, handlar om svensk nedrustningspolitik från 1950-talet och framåt samt om Olof Palmes insatser för kärnvapennedrustning.

Vi kan även presentera en intressant artikel om EU och icke-spridning, baserad på en föreläsning av SIPRI-forskaren Lina Grip, ett referat av Ray Achesons föreläsningsturné i Sverige nyligen och mycket annat intressant.

Jan Larsson
Ulf König

INNEHÅLL

4 SVERIGE OCH KÄRNVAPEN - FRÅN 1950-TALET TILL IDAG

8 INDIA AND THE ATOM: NON-ALIGNMENT AND DISARMAMENT DIPLOMACY, 1974-1988

10 OLOF PALME AND NUCLEAR DISARMAMENT

12 LÄR OM KÄRNVAPEN

13 EU OCH ICKE-SPRIDNING AV KÄRNVAPEN

14 HANDLINGSIVER EFTER NYA INSIKTER - NY ICAN-KURS OM KÄRNVAPEN

15 RAY ACHESON FRÅN REACHING CRITICAL WILL PÅ BESÖK I SVERIGE

16 BOKRECENSION

17 ATT HANTERA RADIOLOGISKA NÖDSITUATIONER - EN FÄLTOPERATIV ÖVNING

18 INTERNATIONELL UTBLICK

20 NOTISER

21 MEDLEMSSIDORNA

23 HISTORISKT MÖTE I OSLO

Läkare mot Kärnvapen nr 132
mars-april 2013
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 5 000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstid-
skrift som ges ut av föreningen
Svenska Läkare mot Kärnvapen i
samarbete med **Danska Läkare mot
Kärnvapen, Forskare och Ingenjörer
mot Kärnvapen** och **Svenska
Tandläkare mot Kärnvapen**.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 0725-66 87 25
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson, Ulf König,
Josefin Lind, Pernilla Lundmark

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm
0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Manus till nästa nr skickas till:
Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av
kansliet i Stockholm, adr se sid 25.

Tryckt på miljögodkänt papper.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
133	1/5 2013	juni
134	20/9 2013	oktober

FRAMSIDA:

Hans Blix och Gunnar Westberg på
konferens om nedrustningshistoria på
Stockholms universitet 2012.
Foto Gabriel Holmbom.

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

KÄRNVAPENNEDRUSTNINGENS HISTORIA

Sveriges historiska förhållande till kärnvapen är långt ifrån okomplicerat. Efter att på 1950-talet ha varit ett av de länder som både hade den tekniska kapaciteten och den politiska viljan att skaffa kärnvapen vände vindarna och Sveriges röst kom att tala alltmer högljutt om vikten av kärnvapennedrustning i internationella förhandlingar. Denna historia har dock till stor del hamnat i det fördolda, och ämnet svensk nedrustningspolitik har inte fått den akademiska uppmärksamhet det förtjänar.

Ämnet behandlades på en vetenskaplig konferens i Stockholm i november 2012. Konferensen var arrangerad av ekonomisk-historiska institutionen vid Stockholms universitet med stöd från SLMK. Vi kan här presentera tre artiklar skrivna av forskare som deltog i konferensen – om svensk nedrustningspolitik, om Olof Palmes roll för svensk kärnvapennedrustningspolitik samt om Indien och atombomben.

Sverige och kärnvapnen

– från 1950-talet till idag

Av: Thomas Jonter, professor i internationella relationer, ekonomisk-historiska institutionen vid Stockholms universitet, och Emma Rosengren, doktorand vid samma institution.

FOTO: GABRIEL HOLMBOM

Alltsedan Hiroshima och Nagasaki ödelades av kärnvapen har förhandlingar om att avföra dessa massförstörelsevapen från världens vapenarsenaler utspelats på den internationella arenan. Så tidigt som 1946 antog FN:s generalförsamling en resolution som påtalade vikten av kärnvapenedrustning och drygt tio år senare bildades det internationella atomenergiorganet IAEA med uppdraget att främja fredlig användning av kärnenergi och förhindra spridning av kärnvapen. År 1963 skrevs det parti-

svenska kärnvapen. Det bakomliggande argumentet var att Sverige behövde taktiska kärnvapen för att skydda sig vid en eventuell sovjetisk attack. Den officiella debatten om svenska kärnvapen kom igång på allvar 1954 då överbefälhavaren Nils Swedlund i försvarsutredningen ÖB-54 argumenterade för kärnvapenanskaffning för att det svenska försvaret skulle kunna försvara neutraliteten i händelse av krig. Ett år senare slog FOA i en hemligstämplad utredning fast att förutsatt tillgång till plutonium skulle Sverige kunna skaffa

pen mot svensk atombomb (AMSA), och det socialdemokratiska kvinnoförbundet under ledning av Inga Thorsson blev en central aktör mot svenska kärnvapen. (Ahlmark 1965; Andersson 2004; Nilsson Hoadley 1989)

Den socialdemokratiska regeringen pressades hårt av både anhängare och motståndare och lösningen på dilemmat för Erlander blev att frågan sköts på framtiden.

De svenska kärnvapenplanerna var dock inte det enda som engagerade i svensk politik under 1950-talet. I sina

”DET SOCIALDEMOKRATISKA KVINNOFÖRBUNDET UNDER LEDNING AV INGA THORSSON BLEV EN CENTRAL AKTÖR MOT SVENSKA KÄRNVAPEN”

ella provstoppsavtalet under och 1968 kunde icke-spridningsfördraget om kärnvapen (NPT) för första gången undertecknas, för att två år senare träda i kraft. (Andersson 2004; Goldblat 2002) Därefter har översynskonferenser hållits i en femårscykel, konferenser vart femte år med mellanliggande förberedande möten, vilka under årens lopp även har kommit att bli centrala mötesplatser för frivilliga nedrustningsorganisationer. (Ruble 2009)

KÄRNVAPENPLANERNA OCH MOTSTÅNDET

Sverige har onekligen varit en intressant spelare i det internationella spelet om nedrustningen. Efter det andra världskrigets slut påbörjades forskning vid Försvarets Forskningsanstalt FOA (idag FOI) om möjligheten att skaffa

kärnvapen. (Bergenäs och Sabatini 2010; Jonter 2012, 2010, 2002, 2001, 1999; Prawitz 1995, 2004)

De svenska riksdagspartierna var splittrade i frågan. Högerpartiet var klart för en anskaffning medan folkpartiet och centerpartiet inte hade tagit ställning men lutade mot ett ja i mitten av 50-talet. Statsminister Tage Erlander, liksom flera andra ledande socialdemokrater, var positiva till att utrusta det svenska försvaret med kärnvapen under denna tid. De svenska kärnvapenplanerna mötte dock starkt motstånd och en utdragen diskussion utspelade sig i riksdagen, inom regeringspartiet Socialdemokraterna, i organisationer och bland allmänheten under andra delen av 50-talet. Ett stort antal kärnvapenmotståndare gick samman inom ramen för Aktionsgrup-

anteckningar hänvisar utrikesminister Östen Undén till samtal han hade med statsminister Tage Erlander i början av 50-talet om nödvändigheten att inkludera en kvinna i regeringen, och 1954 utsågs Ulla Lindström till statsråd. Enligt Undén var processen kring att rekrytera en kvinna till regeringen inte på något sätt självklar, och han nämner olika män i regeringen som starkt motsatte sig detta. Mindre än ett decennium senare, 1961, gav Undén Alva Myrdal uppgiften att utreda möjligheten att skapa ett svenskt nedrustningsprogram. (Undén 2002) Strax därefter blev Myrdal nedrustningsminister, och blev därigenom den första av tre nedrustningsrepresentanter för Sverige i internationella nedrustningsförhandlingar under det kalla kriget. Intressant nog kom hennes efterträda-

Under 50- och 60-talet genomfördes många protestmarscher och demonstrationer mot kärnvapen, och flera framstående personer deltog i kampen mot svenska kärnvapen, bl.a. journalisten Barbro "Bang" Alving, författaren Per Anders Fogelström, samt Inga Thorson, ordförande för S-kvinnorna och senare ledare för den svenska delegationen vid nedrustningskonferensen i Genève.

re att också vara kvinnor - Inga Thorsson (1974-1982) och Maj-Britt Theorin (1982-1991). (Andersson 2004; Prawitz 2004) Detta är spännande inte bara för att Sverige inte ens hade fattat formellt beslut om de svenska kärnvapenplanerna när Myrdal utsågs, utan också eftersom kvinnor sällan representerar stater i nedrustningsförhandlingar. (Rosengren 2009)

SVERIGES RÖST VAKNAR

Trots att Sverige inte hade landat i ett definitivt beslut om huruvida landet skulle skaffa egna kärnvapen eller inte, hördes dess röst i internationella fora långt innan undertecknandet av NPT, först genom utrikesminister Östen Undén och sedan genom nedrustningsminister Alva Myrdal. Samtidigt som det första initiativet till NPT togs av Irland år 1961 lade Sverige fram den så kallade Undénplanen för FN:s generalförsamling, ett förslag som byggde på att icke-kärnvapenstaterna skulle bilda en kärnvapenfri klubb. Till skillnad från det irländska initiativet om ett icke-spridningsavtal antogs dock inte Undénplanen med konsensus eftersom de västallierade röstade emot. (Andersson 2004; Myrdal 1974; Norlin 1994; Reiss 1989)

Ett år efter Undénplanen var Sverige en av åtta alliansfria stater som blev medlemmar i 18-nationskonferensen om nedrustning. I denna kapacitet deltog Sverige aktivt i utformningen av NPT, och var en av krafterna bakom inkluderingen av artikel VI om nedrustning i avtalet. Enligt Sverige var det nödvändigt att få in ålägganden för kärnvapenstaterna, både för att skapa en balans mellan kärnvapenstaternas och icke-kärnvapenstaternas eftergifter, och för att få fler stater att ansluta sig. (Andersson 2004; Myrdal 1973; Reiss 1988) Genom att den 19 augusti 1968 skriva under NPT som en icke-kärnvapenstat förpliktigade sig så Sverige att inte skaffa kärnvapen. Detta blev alltså den definitiva slutpunkten för de svenska kärnvapenplanerna. Alltsedan dess har Sverige initierat och bidragit till olika förslag som på ett eller annat sätt syftar till att stärka den regim som har vuxit fram om nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. (Bergenäs & Sabatini 2010; Prawitz 1995, 2004)

Till det svenska arbetet inom nedrustningsområdet hör aktivt deltagande i översynskonferenser av icke-spridningsavtalet. År 1975 var Sveriges dåvarande representant för

nedrustning Inga Thorsson ordförande för hela konferensen och i den kapaciteten lyckades hon få staterna att i sista stund enas kring formuleringarna i ett slutdokument. Inför översynskonferensen år 2000 var Sverige en av grundarna av New Agenda Coalition (NAC) som drev igenom de 13 praktiska steg för nedrustning som hör till de viktigaste nedrustningsstegen som staterna har enats kring i relation till NPT. (Bergenäs & Sabatini 2009; Prawitz 2004) Sverige har också varit starkt engagerat i frågor om exportkontroll, framförallt inom ramen för Zanggerkommittén (the Nuclear Exporters Committee) och Nuclear Suppliers Group (NSG). Båda dessa organ är skapade för att förhindra illegal spridning av kärnmaterial och -teknologi, samtidigt som de syftar till att underlätta fredlig användning av kärnkraft. (Jonter 1999; 2001; 2002; 2009; 2010)

MORAL ELLER NATIONELL SÄKERHET?

Sveriges kärnvapenhistoria är alltså präglad av att först ha utgjort en potentiell kärnvapenspridare, till att ha övergett dessa planer och blivit pådrivande kraft i arbetet kring icke-spridningsregimen. Hur kan denna paradox

Hans Blix och SLMK's Gunnar Westberg sida vid sida under den vetenskapliga konferensen på Stockholms universitet 2012 arrangerad av ekonomisk-historiska institutionen med stöd från SLMK.

förklarar? Det finns olika tolkningar av varför de svenska kärnvapenplanerna gick i stöpet. Thomas Jonter understryker betydelsen av valet att inkludera de svenska kärnvapnen inom ramen för den civila kärnenergin. Eftersom denna process är såväl tekniskt komplicerad som tidsödande tog det så lång tid att nå resultat att en opposition hann ta form och växa sig stark både i och utanför riksdagen. Dessa kritiska röster fick ytterligare styrka och argument i den svenska debatten då USA och Sovjetunionen

inledde nedrustningsförhandlingarna med varandra i slutet av 1950-talet.

En annan faktor var enligt Jonter det militärteknologiska beroendet av USA, vilket medförde att USA kunde påverka Sverige att överge dessa planer. (Jonter 2012) Andra förklaringar har sökts i det arbete organisationer bedrev för att förändra agendan. Anna-Greta Nilsson Hoadley (1989) fokuserar på det socialdemokratiska kvinnoförbundets roll och den starka motståndsrörelse som fanns inom kvinnoförbundet. Trots det starka motståndet menar dock

Hoadley att kvinnoförbundet hade begränsade möjligheter att påverka det socialdemokratiska partiet. Stellan Andersson (2004) betonar i sin studie över den tidiga svenska nedrustningspolitiken betydelsen av Undéns och Alva Myrdals envetna arbete för internationella nedrustning, i synnerhet i samband med Undénplanen, som orsak till att Sverige avstod från kärnvapenskaaffning.

Oavsett orsakerna till att Sverige övergav de svenska kärnvapenplanerna har nedrustning blivit ett prioriterat utrikespolitiskt ämne, och enorma mängder tid, kapacitet och kompetens har vigts åt denna fråga. Enligt Jan Prawitz (2004) har Sveriges nedrustningssträvanden inspirerats av en ideologisk inställning till nedrustning å ena sidan, och nationella säkerhetsintressen å andra sidan. Många experter hävdar därtill att Sveriges tekniska kunskaper har gett nationen förtroende i nedrustningsförhandlingar genom åren. (Konferensrapport 2011)

Kartläggningen av och förståelsen för detta engagemang har bara fått en bråkdel av den uppmärksamhet det förtjänar. Därför ser vi fram emot att driva och vara med i ett övergripande forskningsprojekt som syftar till att med olika glasögon skapa en bättre förståelse för och kännedom om den svenska nedrustningshistorien. ❖

REFERENSER

Ahlmark, Per, Den svenska atomvapendebatten, Utrikespolitiska institutet, Aldus Aktuellt, Stockholm: Bokförlaget Aldus/Bonniers 1965

Andersson, Stellan, Den första grunden: svensk nedrustningspolitik 1961-1963, Santérus, Stockholm, 2004

Bergenäs, Johan and Richard Sabatini, "The rise of a White Knight State: Sweden's Nonproliferation and Disarmament History", Nuclear Threat Initiative, 10 February 2010, www.nti.org/e_research/e3_white_knight_state_sweden.html

Goldblat, Jozef, Arms control: the new guide to negotiations and agreements, 2nd ed., Sage, London, 2002

Jonter, Thomas "The United States and the Swedish Plans to Build a Bomb, 1945-1968", in Security Assurances and Nuclear Nonproliferation (Ed. Jeffrey Knopf), Stanford University Press, 2012
-- "The Swedish Plans to Acquire Nuclear Weapons, 1945-1968: An Analysis of the Technical Preparations," Science and Global Security 18, no. 2 2010;

-- Sverige, USA och kärnenergin. Framväxten av en svensk kärnämneskontroll 1945-1995 ("Sweden, the United States and Nuclear Energy: The Emergence of Swedish Nuclear Materials Control 1945-1995"), Swedish Nuclear Power Inspectorate (SKI), SKI Report 99:21, May 1999

-- Sweden and the Bomb: The Swedish Plans to Acquire Nuclear Weapons, 1945-1972, SKI Report 01:33, September 2001

-- Nuclear Weapons Research in Sweden: Co-operation between Civilian and Military Research, 1947-1972, SKI Report 02:18, May 2002

Konferensrapport, Den svenska nedrustningspolitikens historia, Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet, 2012

Myrdal, Alva, Spelet om nedrustningen, Stockholm, 1973

Nilsson Hoadley, Anna Greta, Atomvapnet som partiproblem: Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund och frågan om svenskt atomvapen 1955-1960, Stockholm: Almqvist & Wiksell International 1989

Norlin, Annika, Undénplanen - ett lyckat misslyckande?: en studie om genomförandet av en svensk utrikesfråga, Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs univ., Göteborg, 1994

Prawitz, Jan, From Nuclear Option to Non-Nuclear Promotion: The Swedish Case, Research Report, Swedish Institute of International Affairs, Stockholm, 1995; FOI,

-- "Det svenska spelet om nedrustningen", Framsyn, nr 1 2004

Reiss, Mitchell, The politics of nuclear nonproliferation, Columbia University Press, New York 1988

Rosengren, Emma, Influencing Disarmament Negotiations, Gendered Obstacles and Possibilities, Master thesis, Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms Universitet 2009

Undén, Östen, Anteckningar 1952-1966. Stockholm: Kungl. Samf. för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia, 2002 pp 424-464

India and the Atom: Non-Alignment and Disarmament Diplomacy, 1974-1988

Text by Jayita Sarkar

INTRODUCTION

The trajectory of India's nuclear history is long and complex. It began in 1948 with the adoption of the Atomic Energy Act and the subsequent creation of the Atomic Energy Commission. India, along with France, remains one of the few countries that began its nuclear programme for explicitly peaceful purposes, at a time when no country had produced commercially viable electricity from atomic energy. Until then, the only uses of atomic energy that the world had witnessed were the bombs dropped on Hiroshima and Nagasaki. With Eisenhower's 'Atoms for Peace' speech at the UN General Assembly on 8 December 1953, and the establishment of the International Atomic Energy Agency (IAEA) in 1957, the 'peaceful atom' diffused into international discourse.

Benoît Pelopidas argues that US proliferation experts' skewed reading of history has led to an overemphasis on proliferation history as opposed to histories of nuclear reversal, disarming and rollback.¹ The US-led nuclear non-proliferation regime seems to believe in a sort of Murphy's Law of 'nuclear fatalism': if a country can build nuclear weapons, then it most certainly will. The regime that operates with this Manichean world view has a clear demarcation of the 'other' - those states that did not enter the exclusive five-member nuclear club by 1968, according to the temporal criterion of the Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT). In addition, the regime mobilized an expansive institutional apparatus revolving around control and surveillance, or 'safeguards' and 'verification' as the IAEA terminology would have it. The outcome of this was an environment of deep suspicion of the actions of the 'other' and castigation (by the United States and the IAEA) if the suspicions were even partly proven right.

It is believed that India used plutonium produced as a by-product from the Canadian-supplied CIRUS reactor, for the underground test codenamed the 'Smiling Buddha' in May 1974.

THE 'SMILING BUDDHA'

India embarked on a peaceful atomic energy programme before the cause of the 'peaceful atom' became prevalent. Throughout the 1950s India received technical assistance in atomic energy from the United Kingdom, France, United States and Canada. Canadian assistance to India began in 1954 under the Colombo Assistance Plan, which was originally conceived as an arrangement to provide aid to the developing countries of the British Commonwealth. It is believed that India used plutonium produced as a by-product from the Canadian-supplied CIRUS reactor, for the underground test codenamed the 'Smiling Buddha' in May 1974.

While India was highly criticized by the international community for what the former claimed to be a 'peaceful nuclear explosion' (PNE) and which the latter called a 'bomb', PNEs have constituted an important component in the discussions that took place at the IAEA throughout the 1960s and are also enshrined in Article V of the

NPT signed in 1968. The first completely underground test took place in the United States in 1957 and in 1961 in the Soviet Union.² In other words, it may well be argued that despite the technological sanctions on India that followed after May 1974, PNEs as a category had both relevance and prevalence in the international discourse on atomic energy.

The fact that India did not begin a weapons programme until 1988-9, enabled it to pose a normative opposition exercised to the nuclear non-proliferation regime by disproving the conventional wisdom of the Murphy's Law of 'nuclear fatalism', which still continues to form an important pillar of the regime. India's reaction to international criticism of its PNE was four-pronged: a) arguing at the IAEA that PNEs are necessary for economic development and that PNE technology must be made available to developing countries, b) calling for a 'new international economic order' in which technology transfer to developing countries configured promi-

nently, thus allowing India to tie the nuclear dimension to the economic component of non-alignment, c) not undertaking steps towards a weapons programme until 1988-9 and finally d) calling for universal nuclear disarmament in the international fora.

INDIA'S NUCLEAR DISSIDENCE

The nuclear non-proliferation regime that has its 'rule-abiders' and 'rule-violators', by bestowing approbation on the former and condemnation on the latter, defines the parameters of its membership. It consolidates the position of the N-5 states and operationalizes a 'power relationship' between the N-5 and the rest. Michel Foucault argues that, 'Every power relationship implies, at least in potentia, a strategy of struggle, in which the two forces... each constitutes for the other a kind of permanent limit, a point of possible reversal.' In Foucauldian terms, power relations cannot exist 'without points of insubordination which, by definition, are means of escape.'³ The nuclear non-proliferation regime can thereby be defined in terms of a power relationship such that its members may be classified into two distinct categories: (a) nuclear citizens and (b) nuclear dissidents.

Citizens are those that have always been rule-abiding members of the regime and have never opposed the regime. All states that have ratified the NPT (since this treaty is the most important edifice of the regime) are its rule-abiding members or citizens, and the regime bestows benefits to its citizens in terms of access to technology and materials for peaceful uses of nuclear energy. Citizens freely submit to control and surveillance by the regime in return, by accepting verification and safeguards obligations from the regime. Nuclear dissidents on the other hand, are the rule-violating members of the regime. They can be further classified into 'inclusionary nuclear dissidents,' who are violators of the regime norms but otherwise are respectable members of the inter-

national community, and 'nuclear pariahs,' who are ostracized by the international community at large and suffer from diplomatic isolation. The dissidents either passively oppose the regime or are openly subversive. By this classification, India would fall under the category of an 'inclusionary nuclear dissident.'

CONCLUSION

India's PNE of May 1974 was the watershed in the trajectory of the country's 'nuclear dissidence.' The reaction of the regime in terms of instituting retrospective legislative measures (to prevent such an action by other countries) and imposing technological sanctions on India, only endorsed India's status as the 'dissident.' Yet, India's nuclear diplomacy coupled with its non-weaponization until 1988-9 bestowed credibility to its position and posed a normative challenge to the regime's faith in 'nuclear fatalism.' That this act of 'dissidence' came from a recognized democracy and not from a pariah state only strengthened India's case. The regime could neither overlook it nor discard it as an aberration. ❖

Jayita Sarkar is a PhD candidate at the Department of International History of the Graduate Institute of International and Development Studies in Geneva. She is currently a visiting researcher at Yale University's Macmillan Center for International and Area Studies.

Email: jayita.sarkar@graduateinstitute.ch

NOTES

¹ Benoît Pelopidas, "The Oracles of Proliferation: How Experts Maintain a Biased Historical Reading that Limits Policy Innovation," *The Nonproliferation Review* 18 (Mar. 2011): 301-3.

² Robert S. Anderson, "The Peaceful Nuclear Explosion Debates," paper presented at NPIHP conference of the University of Vienna, 16-18 September 2012.

³ Michel Foucault, "Subject and Power," *Critical Inquiry* 8 (Summer 1982): 794.

SAMMANFATTNING

Indien är ett av få kärnvapenländer som börjat sin utveckling inom kärnteknologin med civil kärnkraft

När Indien 1974 genomförde sin första underjordiska kärnsprängning benämnde man den 'peaceful nuclear explosion' (PNE), fredlig kärnexplosion. Man ådrog sig stark kritik från det internationella samfundet, som kallade sprängningen för en bomb. Indien hävdar att det faktum att det dröjde ända till 1988 innan Indien byggde en atombomb, talar för att Indien med sin PNE bara syftade till en fredlig utveckling av kärnteknologi.

Författaren lägger ett maktperspektiv på icke-spridningavtalet, NPT, där de fem etablerade kärnvapenstaterna har makten och de flesta länder utan kärnvapen har valt att ansluta sig och vara lydiga medborgare. Vissa länder är emellertid nukleära dissidenter, står utanför NPT och väljer att skaffa kärnvapen. Dissidenterna kan delas upp i stater som i övrigt är socialt accepterade, bland dessa Indien, samt nukleära parias, t.ex. Nordkorea.

I artikeln lyfts också fram hur USA med sin fatalistiska syn på kärnvapenspridning uppfattar alla länder som besitter kärnteknologisk förmåga som potentiella kärnvapenstater.

Olof Palme and Nuclear Disarmament

Text by Lubna Qureshi

As a trained historian of U.S. diplomatic history, I came to this country full of admiration for the late Prime Minister Olof Palme, planning to chronicle his singular achievements in Swedish foreign policy. At the same time, I sought to avoid a weakness common within the American historical profession: the tendency to glorify the head of government. After all, statecraft is essentially a team effort. Now that I am in the preliminary stages of research, I have found that Palme was largely dependent on a highly capable team in the execution of that foreign policy. This was particularly true in his promotion of nuclear disarmament.

The contributions of his subordinates did not diminish Palme's contributions as an international activist, which did not even cease with the temporary interruption of his prime ministership in 1976. Four years later, he established the Independent Commission on Disarmament and Security Issues, informally known as the Palme Commission, thanks to his chairmanship. Its final report, *Gemensam Säkerhet: Ett Program för Nedrustning*, was published in 1982.¹

Regretfully, Palme noted that in 1981 "the 'real world' of nuclear war perhaps seemed more distant than it does today. There was very little debate about the possibilities of putting an end to the arms race - to now not talk about making real disarmament a reality."² Palme's vision of a substantial disarmament entailed several proposals. In addition to the elimination of chemical arms from Europe, and the reduction of conventional weapons from the same area, the commission also advocated negotiations in Europe to reduce political tensions of more general nature, the very tensions that led to military conflict in the first place. The other proposals probably carried

the greatest weight. "We have worked a broad program for how the threat of nuclear weapons should be reduced, including sharp reductions of all types of strategic nuclear weapons systems," Palme wrote. "We also propose the establishment of a zone free from so-called tactical nuclear weapons [slagfältskärnvapen], beginning in Central Europe."³ In addition, the Palme Commission favored the demilitarization of space, a particularly important stand against U.S. President Ronald Reagan's Strategic Defense Initiative, or what critics referred to as "Star Wars."

The reduction in nuclear weapons systems would require thorough negotiations between the two major nuclear powers, Washington and Moscow. Of course, this reversal would depend on two factors: a freeze of armament levels and a comprehensive moratorium on nuclear testing.⁴

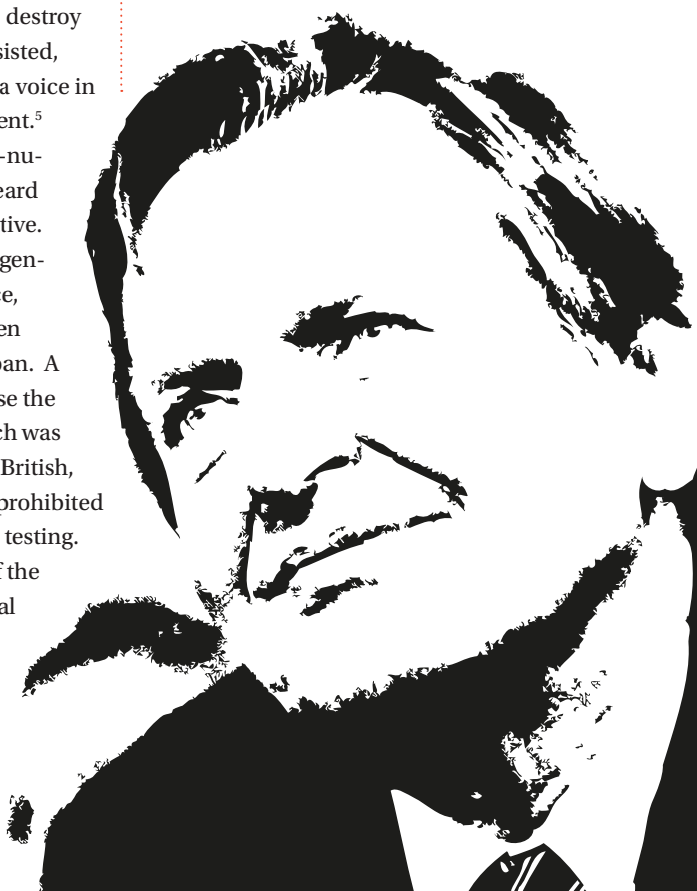
Palme maintained his commitment to nuclear disarmament once he reclaimed power in 1982, and until the end of his life. Even though the nuclear states possessed the power to destroy human civilization, Palme insisted, the "non-nuclear" deserved a voice in matters of nuclear disarmament.⁵

At the very least, the non-nuclear did make their voice heard with the Five Continent Initiative. Led again by Palme, India, Argentina, Mexico, Tanzania, Greece, and his own country of Sweden called a comprehensive test ban. A full ban was necessary because the Limited Test Ban Treaty, which was signed by the Americans, the British, and the Soviets in 1963, only prohibited atmospheric and underwater testing. Kennedy was the President of the United States, and his eventual successor, the fading Hollywood actor Ronald Reagan, had not yet even dreamed of

Lubna Qureshi earned her doctorate in U.S. diplomatic history from the University of California, Berkeley in 2006. Her first book, *Nixon, Kissinger, and Allende: U.S. Involvement in the 1973 Coup in Chile*, was published by Lexington Books in 2009. Qureshi came to Sweden to work as a visiting researcher at Södertörns högskola in 2011. In the spring of 2013, she will serve as lecturer in international relations at Stockholm University.

Star Wars. As a result, underground testing continued. In the 1980s, Palme argued that the international community could enforce a comprehensive ban: "We in Sweden have long worked to bring about an international control system, and we know that one with such a system can expose even the smallest nuclear explosions."⁶ At a time of dangerously re-escalating tension between the United States and the Soviet Union, Palme seemed almost revolutionary, certainly courageous. Nevertheless, his proposals

were not new. Another Swede had promoted the same ideas several years earlier, former Disarmament Minister Alva Myrdal. Even in retirement, Myrdal continued her service under Palme until 1973. She continued to make herself heard on disarmament issues long after her retirement. Writing in 1977, Myrdal argued that the presence of nuclear weapons in Europe threatened the continent's security rather than protected it. The Cold War, in her view, was a conflict entirely external to the economic and cultural realities of Central Europe, despite the concentration of American and Soviet forces there.⁷

As Palme would also later repeatedly emphasize in his speeches, Myrdal contended that the Cold War left the smaller states entirely vulnerable to the machinations of the superpowers. She remained focused on the Central European countries. If war ever broke out between the United and the Soviet Union, Myrdal believed that hostilities would commence beyond Europe, possibly the Middle East, but would then spread to Europe. It would be relatively easy for the United States to consider nuclear war in Europe because geographic distance gave it a sense of invulnerability. Of course, the terrorist attacks of September 11, 2001 have now banished that sense fore-

ver. Going back to the late Cold War, though, Myrdal doubted the Americans would ever make Western European security concerns a priority. After all, U.S. Secretary of State John Foster Dulles had threatened the Soviet Union with "massive retaliation" through the use of nuclear weapons during the administration of President Dwight D. Eisenhower.⁸ Nevertheless, this largely empty threat did not inhibit the Soviets in their reconquest of Hungary in 1956 and Czechoslovakia twelve years later. Moreover, NATO's successive strategy of flexible response, which would have involved the graduated employment of conventional weapons, tactical nuclear weapons, and then strategic nuclear weapons, also left Western Europe "in reality insecure."⁹

To avert this terrifying possibility of nuclear war, Myrdal offered a proposal that closely resembled the one later offered by Palme and his commission. She called for the creation of a nuclear-free zone in Northern and Central Europe. Eventually, this zone would spread to the rest of the continent.¹⁰

Alva Myrdal died on February 1, 1986. Shortly before his own assassination on the 28th of the month, Palme paid tribute to her disarmament work: "She knew the conditions of peace work. One must have knowledge. She

placed hard demands on herself in that respect. One must be strong. The weak seek violence. The strong want peace. One must have patience and a burning conviction."¹¹

Reading the lines of that eulogy, one gets the sense that Myrdal had placed hard demands on the prime minister as well as herself. Palme's relationship with Myrdal is key in understanding his own disarmament work, and the work of successive disarmament officials in Sweden. When Maj Britt Theorin, the special ambassador on disarmament issues and chairman of the Swedish disarmament delegation to the United Nations, returned from a study trip to the United States in 1982, she sent a copy of her report to Myrdal with a lovingly inscribed personal note. Theorin, who will also figure greatly in my research, was ever mindful of her predecessor's contributions.

Her report describes a United States that I vaguely remember but which no longer exists. In 1982, the American public favored a nuclear freeze by eighty percent. Labor unions broadly supported the nuclear freeze movement, as did the political party that enjoyed their support. "The Democratic party has decided that the 'Freeze'-demand is one of key issues in the fall election," Theorin wrote.¹²

SAMMANFATTNING

Statskonst är lagarbete, så även i 1980-talets Sverige. Olof Palme hade en kompetent skara medarbetare; likväl var hans egna insatser viktiga i nedrustningsarbetet. I visionen ingick ett avlägsnande av kemiska vapen och en reduktion av konventionella vapen. För kärnvapen föreslogs en zon fri från taktiska kärnvapen i Centraleuropa, därtill en kraftig minskning av alla typer av strategiska kärnvapensystem. Detta var inte en fråga bara för kärnvapenländerna – de andra borde också ha en röst i frågan. Länder på fem kontinenter krävde på Palmes initiativ ett totalt förbud mot kärnvapenprov, alltså även mot underjordiska, som inte ingick i överenskommelsen från 1963.

På 1980-talet verkade Palmes tankar nästan revolutionära och definitivt djärva. Ändå var de inte nya. Alva Myrdal hade framfört dem tidigare. Hon såg de centraleuropeiska länderna som mycket sårbara. USA skulle ha ganska lätt att tänka sig ett kärnvapenkrig i Europa, och skulle inte heller prioritera europeisk säkerhet. Dulles hade hotat Sovjetunionen med massiv vedergällning. Men det hade inte hindrat Sovjetunionen från att återerövra Ungern 1956 och Tjeckoslovakien tolv år senare. Alva Myrdal föreslog även en kärnvapenfri zon i Nord- och Mellaneuropa, som senare successivt skulle kunna spridas till resten av kontinenten.

Kunskaper om Alva Myrdals arbete för kärnvapenedrustning är central för förståelsen av Olof Palmes insatser inom området.

The disarmament movement has now faded into insignificance in the United States. Last year, the main Democratic candidate in the presidential election was President Barack Obama. At no point during his foreign policy debate with his Republican opponent, Mitt Romney, did either candidate propose a policy of American nuclear disarmament.

Instead, both Obama and Romney gleefully celebrated the “crippling” sanctions employed to punish Iran for its alleged nuclear ambitions. Even though Israel is the only country in the Middle East to possess nuclear weapons, its arsenal never came up as an issue.¹³ No comprehensive test ban treaty has been fully ratified to this day.

This leads to a troubling question that I hope to answer in the course of my research. If Palme had survived, would the nuclear disarmament movement have made greater progress? Would the superpowers have really listened to him? ❖

NOTES

¹ Den Oberoende Kommissionen för Nedrustnings- och Säkerhetsfrågor, Gemensam Säkerhet: Ett Program för Nedrustning. Stockholm: Tidens Förlag, 1982. I found the Swedish translation of the report at Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek. Since I will eventually publish my book in English, I plan to also to consult the original report, Common Security: A Blueprint for Survival. New York: Simon and Schuster, 1982.

² Ibid. “Kommissionen inledde sitt arbete 1981 vid en tidpunkt då kärnvapenkrigets ‘verkliga värld’ kanske föreföll mer avlägsen än den gör i dag. Det förekom också mycket litet debatt om möjligheterna att få slut på kapprustningen – för att nu inte tala om att få till stånd verklig nedrustning.”

³ Ibid., 14. “Vi har utarbetat ett brett program för hur kärnvapenhotet skall minskas, inklusive kraftiga reduktioner av alla typer av strategiska kärnvapensystem. Vi föreslår upprättandet av en zon fri från s.k. slagfältskärnvapen, med början i Mellaneuropa.”

⁴ Ibid.

⁵ Olof Palme, “The Non-Nuclears Must Also Have a Say,” Address to the Foreign Policy Association in New York, 3 December 1984. Regeringskansliet, Statsrådsberedningen, Föredrag, Statsministrar, 1984 B3B: 9. Riksarkivet, Arringe, Sweden.

⁶ Olof Palme, “Svensk säkerhetspolitik,” Utrikespolitiska institutet. Regeringskansliet, Statsrådsberedningen, Föredrag, Statsministrar. 1985 B3B:11. Riksarkivet. “Vi i Sverige har länge arbetat med att få till stånd ett internationellt kontrollsystem, och vi vet att man med ett sådant kan avslöja även små kärnvapenexplosioner.”

⁷ Alva Myrdal, “Törs man inte diskutera Europas säkerhet?”, Tiden (1977): 609. “Tag bara ett exempel som jag lärde mig vid besök i Ungern: omkring 80 000 ungrare besökte förra året Västtyskland och 350 000 västtyskar besökte Ungern. Och tydligen med ganska store ömsesidig uppskattning.”

⁸ Myrdal uses the Swedish expression “massiv vedergällning.”

⁹ Ibid., 611.

¹⁰ Ibid., 619.

¹¹ “Olof Palme vid minneshögtid över Alva Myrdal den 16 februari 1986,” Regeringskansliet, Statsrådsberedningen, Föredrag, Statsministrar, 1986 B3B:12. Riksarkivet. “Hon kände fredsarbetets villkor. Man måste ha kunskaper. Hon ställde hårda krav på sig själv i det avseendet. Man måste vara stark. De svaga söker våldet. De starka vill fred. Man måste ha tålmod och en brinnande övertygelse.”

¹² Maj Britt Theorin, “Rapport från Studieresa till USA 1982.” 4.1.16: 153, Fred och nedrustning, 1983. Handlingar från Alva Myrdals verksamhet. Alva och Gunnar Myrdals arkiv. ARAB.

¹³ Complete Third Presidential Debate on Foreign Policy 2012, The New York Times: <http://www.youtube.com/watch?v=tecohezcA78>

LÄR OM KÄRNVAPEN

KAPITLET OM POLITIK

Materialet i sin helhet hittar du på www.laromkarnvapen.se

Lär om Kärnvapen är ett webbaserat informationsmaterial framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen. Materialet djupdyker i kärnvapenfrågan och är uppdelat tematiskt. Det finns i dagsläget på svenska, engelska och norska med en kortare version på ryska. Vi reviderar kontinuerligt materialet tillsammans med Norske Leger mot Atomvapen och Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen. I detta nummer av LMK presenterar vi kapitlet om politik – hela materialet hittar du på www.laromkarnvapen.se.

Politikkapitlet ger en grundkunskap om den politiska debatten kring kärnvapen, vilken roll kärnvapen spelar i internationell politik och Sveriges roll idag och igår. Läsaren guidas bland annat genom NATO:s kärnvapendoktrin, vilken roll IAEA spelar och vilket hot kärnvapenterrorism utgör.

Materialet utgörs av en grundnivå, och en fördjupningsnivå för den som vill veta mer. Av alla områden som Lär om Kärnvapen täcker in är detta nog med mest föränderliga. Vissa delar av detta kapitel kan därför te sig inaktuella. Vi arbetar hela tiden med att hitta former för uppdatering och revidering av materialet. Hör gärna av dig till josefin.lind@slmk.org om du vill vara med i detta arbete. För att förändra världen behövs kunskap – Lär om Kärnvapen är ett sätt att tillgodose det behovet.

EU OCH ICKE-SPRIDNING AV KÄRNVAPEN

Text av Josefin Lind och Jan Larsson. Artikeln bygger på en föreläsning av Lina Grip, forskare på SIPRI.

Trots att det inom EU:s medlemsstater länge funnits en stark opinion för kärnvapenedrustning var det först år 2003 som unionen fick en särskild representant för icke-spridning och nedrustning av massförstörelsevapen.

Termen nedrustning avser här endast kemiska och biologiska vapen. För kärnvapen ska den särskilde representanten endast arbeta med icke-spridning. En förklaring kan vara att det inom EU finns två kärnvapenstater, Storbritannien och Frankrike, av vilka den senare aldrig visat några avsikter att minska sina kärnvapenarsenaler. Därtill är majoriteten av EU:s medlemsstater med i kärnvapenalliansen NATO.

EU har nyligen tillsatt en ny person på denna tjänst, Jacek Bylica. Posten har varit vakant sedan den förra särskilde representanten gick i pension 2011. Bylica var tidigare chef för NATO:s avdelning för massförstörelsevapen. I samband med bytet har man även ändrat titeln, från "särskild representant" till "Principal Adviser and Special Envoy". Valet av person och ändringen av titeln är tydliga tecken på att EU:s strategi i kärnvapenfrågor inte har bytt riktning. Bylica arbetar i European External Action Service, samordningen mellan EU:s institutioner är dock problematiskt, bland annat eftersom kommissionen i motsats till rådet och EEAS främst arbetar inom EU. Dessutom finns ofta en motsatsställning mellan kommissionens och rådets arbete, t.ex. gällande bilaterala samarbeten med kärnvapenstater utanför NPT.

År 2003 antogs även EU:s första gemensamma säkerhetsstrategi, EES. Då fanns det endast 15 medlemsstater mot dagens 28. Icke-spridning av massför-

störelsevapen identifierades som EU:s främsta prioritet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Man skriver: "Weapons of mass destruction which may be in the hands of states of concern or terrorists/non state actors constitute one of the greatest security challenges which Europeans may ever face." Syftet med strategin var att undvika det som hände i Irak och att strategin antogs sågs som ett viktigt steg eftersom Storbritannien deltog i invasionen av Irak. Strategin togs fram två år efter attacken mot World Trade Center och har ett tydligt fokus på terrorism. Man diskuterar bara spridning utanför de existerande kontrollregimerna; kärnvapnen i de fem "erkända" kärnvapenstaterna anses inte utgöra ett hot och inte heller en grund för spridning av kärnvapen. Strategin syftar till att stärka NPT genom att uppmana alla stater att gå med.

Enligt EU:s strategi ska EU arbeta för att stärka folkrätten, genom att stödja (politisk eller finansiellt) multilaterala instrument så som IAEA och CTBTO. EU har dock sedan 2003 utvecklats från en universalistisk världssyn till en mer USA-lik linje som skiljer mellan legitima och illegitima stater. Exempel på detta är att Indien outtalat har accepterats som kärnvapenmakt. Strategin utesluter inte heller våld som en sista utväg för att hindra länder utanför EU att skaffa kärnvapen (men då enbart via mandat av FN:s säkerhetsråd).

Det finns inom EU en icke-spridningsklausul som måste ingå i alla avtal som sluts med "tredje länder" (länder utanför EU och dess kandidatländer). Om partnern bryter mot klausulen kan EU bryta hela avtalet. Tanken var att EU på detta sätt med sin ekonomiska makt skulle kunna påverka andra länder och förhindra spridning av massförstörelsevapen. Ett problem med klausulen är att den oftast bara accepteras av

biståndsländer som ändå aldrig skulle skaffat massförstörelsevapen. Hela principen med klausulen föll när Indien vägrade att skriva under 2007. EU hade ett stort intresse av ett handelsavtal med Indien. Man gjorde ett undantag och avstod från att ta med klausulen. Senare fick även Sydkorea ett handelsavtal utan icke-spridningsklausulen genom att hänvisa till exemplet Indien. Idag tillämpas inte EU:s icke-spridningsklausul i praktiken längre. Sverige har också aktivt brutit mot EU:s politiska åtaganden, nämligen när Sverige i NSG (Nuclear Suppliers Group) röstade för kärnteknisk export till Indien år 2008.

Sammanfattningsvis kan man säga att EU:s officiella strategi för arbete med kärnvapenfrågan enbart fokuserar på icke-spridning, och då bara utanför EU:s kärnvapenstater och inom ramen för existerande nedrustningsregimer. Strategin togs fram 2003, då EU endast hade 15 medlemsstater, som en reaktion på invasionen i Irak. Strategin motiveras av ett överskattat terroristhot och sägs bygga på befintliga nedrustningsregimer, men två av NPT:s tre pelare, kravet på kärnvapenedrustning och rätten att använda civil kärnkraft, saknas. Strategin saknar dessutom en analys av hot inom EU, såsom det faktum att det inom unionen finns två kärnvapenstater. Sedan 2003 har unionen utvecklats från universalism till att hantera stater utanför EU på olika sätt. Den icke-spridningsklausul som EU tog fram för att genom ekonomisk styrka kunna utöva påtryckning på länder utanför EU har sakta men säkert underminerats för att slutligen helt förlora relevans (se ovan exemplet Indien). Strategin är i stort behov av revidering och utvärdering. Likaså borde mandatet för EU:s sakkunnige ses över och stärkas för att öka trovärdigheten och kraften i samarbete inom unionen för att bidra till kärnvapenedrustning. ❖

Handlingsiver efter nya insikter

NY ICAN-KURS OM KÄRNVAPEN Av Pernilla Lundmark

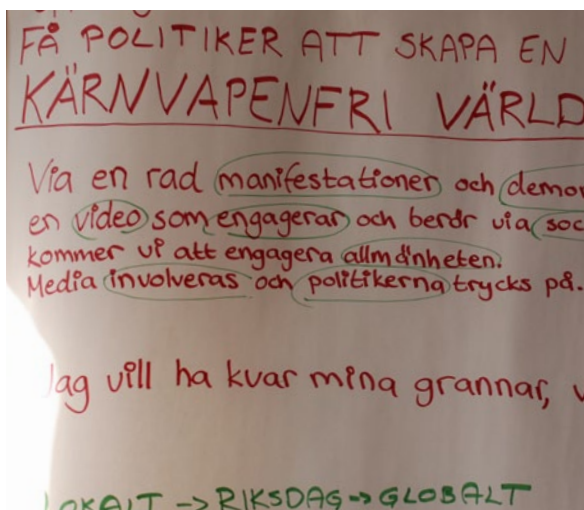

FOTO: JOSEFIN LIND

Arbetet för ett förbud mot kärnvapen brottas vi med en utbredd okunskap om det problem som kärnvapen fortfarande utgör. Folkbildning är ett sätt att ge människor de kunskaper som krävs för att kunna vara delaktiga i samhällsdebatt och förändringsarbete.

I slutet av oktober höll ICAN en helgutbildning om kärnvapen och nedrustning. Gästföreläste gjorde även Anna Ek från Svenska Freds och Elin Liss från internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF). Bland annat behandlades kärnvapenutvecklingens historia, de klimatmässiga och humanitära konsekvenserna av såväl produktion som detonation, samt politiska processer.

TAKTIKSNACK OCH VERKSTAD

Utbildningen avslutade med en workshop där deltagarna i smågrupper utifrån enkla instruktioner fick utveckla egna förslag till kampanjaktiviteter. Att planera kampanjaktiviteter var en övning i att visa att det går att ta den högpolitiska kärnvapenfrågan och

faktiskt ganska lätt skapa aktiviteter för att påverka. Med deltagarnas kreativa förmåga och nya perspektiv genererades en rad goda idéer om aktiviteter som kan göras inom ICAN.

"Spara utan skuld" blev arbetsnamnet på en informationssatsning för att informera om svenska bankers investeringar i kärnvapenproduktion medan en annan grupp planerade att rekrytera kändisambassadörer för att nå ut med budskapet om att ett kärnvapenförbud behövs.

EN MÖTESPLATS FÖR NYA INSIKTER

Kursen utgjorde ett spännande mötesfälle, då deltagare kom från tio olika orter och nio olika organisationer. Efter en späckad första kursdag åt vi gemensamt middag och fick tillfälle att nätverka och lära känna varandra bättre. De flesta följer nu ICAN:s arbete genom nyhetsbrevet och en del deltagare har engagerat sig i kampanjen genom att göra egna föreläsningssammanslagningar, studiecirkel och konstprojekt.

Deltagarna var inspirerade och

djupt tagna av kärnvapenfrågan som flertalet inte sedan tidigare insett vikten av. Många framhöll att de fått en ny förståelse både för problematikens omfattning och för att det är ett aktuellt hot idag, snarare än en historieskildring om Kalla kriget och Hiroshimabombningen.

NU FORTSÄTTER VI FRAMÅT

Nu håller ICAN på att utforma ett metodmaterial som bygger på helgkursen och databasen Läromkärnvapen.se. Genom sex tematiska kapitel med information, diskussionsfrågor och fördjupningstips får du guidning om du vill hålla en egen utbildning i t.ex. en förening. Materialet fungerar också för dig som vill lära tillsammans med andra genom att arrangera en studiecirkel via ett studieförbund på din ort. Metodmaterialet kommer att vara gratis att beställa för lärare genom www.utbudet.se. Som medlem i Svenska Läkare mot Kärnvapen kan du som vill använda dig av materialet beställa det som bok eller PDF genom att kontakta sverige@icanw.org. ❖

Ray Acheson

FRÅN REACHING CRITICAL WILL PÅ BESÖK I SVERIGE

Av Josefin Lind

Under en vecka i januari var Ray Acheson från Reaching Critical Will i Stockholm och träffade bland annat riksdagsledamöter, freds rörelsen, studenter samt representanter från UD. Ray berättade om sin syn på dagens nedrustningsregimer och hur man kan komma förbi det baklås stora delar av nedrustningen idag hamnat i.

Reaching Critical Will är ett nedrustningsprojekt som drivs av Women's International League for Peace and Freedom (IKFF i Sverige) och har kontor i Genève och New York. Projektet arbetar främst med tre områden: möjliggöra för NGO-deltagande på FN:s konferenser om nedrustning, sprida information och analyser om FN-konferenserna samt fungera som arkiv för staters uttalanden, relevanta FN-dokument samt egna rapporter och analyser. Reaching Critical Will arbetar främst med kärnvapenedrustning men även till viss del med andra vapensystem.

Ray Acheson är programchef för Reaching Critical Will och arbetar från kontoret i New York. Hon är en av de mest insatta och aktiva personerna i

dagens nedrustningsvärld. Reaching Critical Will har som uppgift att rapportera och analysera alla FN-konferenser om nedrustning och på så sätt har Ray koll på allt som händer inom FN. Ray sitter även med i ICAN:s International Steering Group och i Middle Powers Initiative.

Jag kuskade runt med Ray till flertalet möten och föreläsningar där hon berättade om sin syn på dagens nedrustningsregimer, hur det de senaste 16 åren har stått still och att de nya initiativ som tas från främst norskt regeringshåll är intressanta utvecklingar att hålla koll på.

Ray menade att enligt hennes erfarenhet så händer det betydligt mer nu än för bara några år sedan vad gäller aktiviteter och initiativ till kärnvapenedrustning och vi ser en spännande

vår framför oss med bland annat möten om humanitära konsekvenser av kärnvapen i Oslo samt NPT PrepCom i Genève. Om detta kan du läsa i denna tidning framöver! ❖

Bokrecension:

TACKLING TRIDENT - ACADEMICS IN ACTION THROUGH "ACADEMIC CONFERENCE BLOCKADES"

Red: Stellan Vinthagen, Justin Kenrick
och Kelvin Mason

En grupp akademiker beslutar sig för att delta i blockaderna av atomubåtsbasen Faslane som en del i protesterna mot de kärnvapenbestyckade Tridentubåtarna. Britterna stod inför den historiska möjligheten att låta den sista delen av landets kärnvapenbelastning stilla gå ur tiden men valde istället att satsa mångmiljardbelopp på att "modernisera" systemet. Akademikerna väljer att göra protesten i form av ett tvärvetenskapligt möte, med föreläsningar och seminarier, som belyser hur kärnvapnen utgör ett hot mot mänskligheten, kultur (inklusive demokrati) och ekosystem. Seminariet övergår i en blockadaktion där man stillsamt och fredligt blockerar en av flottbasens infarter och några av deltagarna låter sig arresteras av brittisk polis.

I sitt inledningskapitel anger Vinthagen flera goda skäl till varför just universitetsanställda akademiker bör ta detta ansvar och protestera mot allmänfarlig verksamhet som kärnvapen. Jag tänker inte återge alla hans argument, men några av dem pekar på att kunskap ger ansvar och att det ingår i universitetets tredje uppgift att kommunicera med omvärlden. Vinthagen pekar på att det ingår i den traditionella rollen som intellektuell att protestera mot missförhållanden i omvärlden. Han har också en stor poäng i att akademiker med trygga anställningsvillkor har större möjligheter att protestera än människor med svagare position i samhället. Vem vill säga upp en profes-

Trident är ett operationellt system av Vanguard-ubåtar utrustade med Trident-robotar med kärnvapenstridsspets. Ubåtarna har sin bas i Clyde Naval Base på Skottlands västkust och minst en av ubåtarna är alltid till havs, beredd att avfira sin dödliga last.

sor med argumentet att hon tänker för fritt?

Vinthagen går dock ett steg längre och argumenterar för att Vetenskapen har ett moraliskt ansvar att förbättra världen. Här går han, enligt mitt tycke, över en viktig skiljelinje och ställer sig på fel sida. Människor har ansvar för sina handlingar men Vetenskapen kan inte ha ett inneboende ansvar. Åsiktsstyrd vetenskap riskerar att tappa i kvalitet och utövandet av dålig vetenskap är i sig en djupt omoralisk handling. Boken är mycket läsvärd och har den goda egenskap som kännetecknar antologier, att man kan läsa texterna i valfri ordning. Som i många andra antologier är dock kvalitén på texterna ojämn. Här finns såväl personliga texter på temat "därför är jag här", som mer eller mindre vetenskapliga rapporter, de flesta från discipliner i vilka jag inte kan bedöma kvalitén på rapporterna. Förutsättningarna är ju sådana att det som förenar deltagarna är deras gemensamma ståndpunkt att Trident är farligt

och dåligt. Rapporterna ska belysa varför och hur, vilket inte alltid lyfter den vetenskapliga kvalitén. I ojämnheten ryms också lysande reflektioner och tankeväckande resonemang.

Så, sammantaget, en grupp beslutsamma människor tar sitt intellektuella ansvar i kylan och regnet i Skottland och åtminstone visar för omvärlden att det på universiteten finns utrymme för andra tankar än CV-förteckningar, publikationslistor och impact factorer. I en tid då Sahlgrenska akademien lägger mer kraft på att undervisa doktorander i mediaträning och vikten av att kunna presentera sin forskning på 30 sekunder i en hiss än i konsten att tänka fritt och kritiskt värmer och inspirerar Vinthagens bok. ❖

Av Frida Sundberg

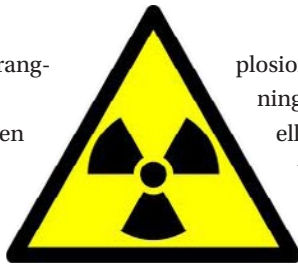
Övningsdeltagare vid avspärrning, i väntan på att undersöka individer som varit utsatta för risk.

Att hantera radiologiska nödsituationer - EN FÄLTOPERATIV ÖVNING

Av Erik Wareborn

I september 2012 arrangerade Strålsäkerhetsmyndigheten övningen REFOX (Radiological Emergency, Field Operative Exercise) på militärens pansarövningsfält Revingehed utanför Lund, i samarbete med MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap), Försvarmakten, Tullverket, Socialstyrelsen med flera. Syftet med övningen, som hade runt 400 deltagare från hela Norden, var att öka kapaciteten att hantera strålningsincidenter. Internationella observatörer närvarade, bland annat från USA, Ukraina och IAEA.

Övningen utgick från ett scenario där säkerheten i Sverige var hotad till följd av strålning. Möjliga strålkällor i scenariot var nedfall från kärnvapensex-

plosioner, "dirty bombs" och strålningsutrustning från sjukvård eller industri. Övningen gick ut på att söka efter och identifiera strålkällan. Små mobila mätinstrument, helikoptrar och fordon utrustade med gamma-spektrometrar, neutrontektorer och kärndetektorer användes i sökandet.

Tullrepresentanter som deltog redogjorde för sin kapacitet att söka efter strålning från importerade varor, något som till exempel gjordes med gods från Japan en tid efter kärnkraftsolyckan i Fukushima.

I anslutning till REFOX-övningen bedrevs också utbildning av medicinsk personal i hantering av individer som utsatts för strålning. Läkare delaktiga i Socialstyrelsens beredskap för katastrofhantering fanns på plats och

genomförde övningar inriktade framför allt på prehospitalt omhändertagande. Eftersom det inte finns någon behandling av strålskador annat än symptomlindring, är det viktigaste att avlägsna strålkällan så fort som möjligt. Det gäller oavsett om källan, som vid radioaktivt nedfall, utgörs av enskilda atomer som emitterar joniserande strålning, eller om källan utgörs av någon form av röntgenapparat. Det kan således röra sig om allt från att avlägsna sig från platsen till att göra sig av med nedsmutsade kläder eller att spola huden för att få bort strålände partiklar.

Det finns alltså en viss nationell beredskap för att hantera strålningsincidenter. Det bästa torde dock vara att minimera riskerna, genom att öka säkerheten kring strålningsutrustning och att minska förekomsten av fissilt material och kärnvapenarsenaler. ❖

KEMISKA VAPEN I SYRIEN?

IPPNW protesterade den 6 december 2012 mot att Syriens regering, enligt vissa källor, planerade att använda kemiska vapen mot rebellerna. Regeringen anses förfoga över sarin och senapsgas. Sarin är ett nervgift som användes vid attacken mot Tokyos tunnelbana 1995. Irak använde troligen sarin år 1988 mot den kurdiska staden Halabja när omkring 5 000 personer dödades på order av 'kemiske Ali' (avrättad år 2010).

<http://ippnw.org>, www.medact.org

ICAN

Yoko Ono, Desmond Tutu, Hans Blix, Dalai Lama, Ban Ki-moon, och många fler stöder ICAN och dess arbete för en kriminalisering av kärnvapen. Nu (februari) koncentrerar sig ICAN på att få så många utrikesministrar som möjligt till "Oslo conference on the humanitarian impact of nuclear weapons" den 4-5 mars 2013. 146 länder stöder officiellt ett förbud mot kärnvapen och det gör också Internationella Röda Korset. Se gärna ICAN:s starka video om kärnvapen 10 seconds is all it takes och underteckna Global petition for a nuclear weapons ban.

www.icanw.org; http://www.regjeringen.no/en/dep/ud/selected-topics/humanitarian-efforts/hu-mimpact_2013.html?id=708603

RYSK FLOTTMANÖVER I MEDELHAVET

Rysslands tre västra flottor - Norra flottan, Östersjöflottan och Svartahavsflottan - samlades i Medelhavet för en manöver i slutet av januari. Är det för att visa sitt stöd för regimen i Syrien? Eller för att visa sina marina muskler, som Ryssland ånyo rustar upp sin militära styrka? Ryska flottan har i 200 år opererat i Medelhavet och tänker uppenbarligen fortsätta med det. Med i Medelhavet denna gång är den kärnvapenbestyckade kryssaren Peter den

store som efter manövern ska besöka Venezuela. Ett fartyg från Östersjöflottan kommer att gå till Somalia.

<http://rusnavy.com>

BREV TILL PRESIDENT OBAMA

Den 18 december 2012 skickade IPPNW ett brev till president Obama där han uppmanas att bestämma att USA ska sluta med subkritiska kärnvapenprov (datorsimuleringar): "While nuclear disarmament will require complex and careful negotiation among many States, you can end future US subcritical tests with the stroke of a pen. We urge you to take this step without delay."

<http://ippnw.org>

YTTERLIGARE ETT BREV TILL PRESIDENT OBAMA

The Science and Security Board för the Bulletin of the Atomic Scientists har bestämt att domedagsklockan ska stå kvar på 5 minuter i 12. I ett brev till president Obama för de bl.a. fram att Obama under år 2013 bör:

- Genomföra sin vision i Prag att minska kärnvapnens roll i USA:s säkerhetsstrategi genom att minska antalet strategiska kärnvapenstridsspetsar till under tusen;
- Stoppa nyproduktion av anrikat klyvbart material och eliminera befintliga lager, civila och militära, i hela världen.

Med visionen i Prag syftar man på det tal i Prag 2009 då Obama sa att han skulle arbeta för att kärnvapnen utrotas. Kommittén skriver om år 2012 att "In the US elections the focus was 'the economy, stupid', with barely a word about the severe long-term trends that threaten the population's well-being to a far greater extent: climate change, the continuing menace of nuclear oblivion, and the vulnerabilities of the world's energy sources."

<http://thebulletin.org>

THE DELUSIONAL THINKING BEHIND A POLICY OF 'NUCLEAR DETERRENCE'

är titeln på en utmärkt skrift från vår brittiska systerorganisation Medact. På svenska blir det 'Det bedrägliga tänkandet bakom kärnvapenavskräckning som policy'. Den redogör för historien bakom kärnvapenavskräckningen, klär av den och visar på hur orimliga argumenten för avskräckning är. Den avslutar med att notera att Storbritannien kan spara £97 miljarder (10¹²), dvs. SEK ca 10¹⁵ (tusen miljarder) de närmaste 30 åren om landet slutar hota andra länder med kärnvapen. Om du behöver argument för nedrustning av kärnvapen är skriften förträfflig.

<http://www.medact.org>

ANTALET KÄRNVAPEN I VÄRLDEN

Data från Federation of American Scientists, uppdaterade i dec 2012.

Land	Antal kärnstridspetsar
Ryssland	8 500
USA	7 700
Frankrike	300
Kina	240
Storbritannien	225
Israel	80
Pakistan	90-110
Indien	80 - 100
Nordkorea	<10
Totalt	17 300

<https://www.fas.org/programs/ssp/nukes/nuclear-weapons/nukestatus.html>

NORDKOREA PROVSPRÄNGER PÅ NYTT

Nordkorea uppger att de utfört tre kärnvapenprov: 2006, 2009 och nu den 12 februari 2013. Det första provet var så svagt (troligen knappt 1 kiloton) att somliga trodde att det var fusk: en stor, konventionell, kemisk bomb. Men omgivande länder fann xenon isotoper i atmosfären som tecken på att det verkligen var en kärnvapenexplosion. Nybörjarländer brukar testa kärnvapen med sprängkraften 10-20 kiloton, dvs. ungefär som Hiroshima- och Nagasaki-bomberna. Att Nordkoreas första bomb var så svag tolkades som att hela deras kärnvapenprogram är svagt. Bomb nummer 2 och 3 var starkare. För årets bomb, nummer 3, pendlar uppskattningarna mellan 6 och 40 kiloton.

Inför det fullständiga provstoppsavtalet CTBT, som inte trätt i kraft än, har en rad länder byggt upp en kedja av stationer för seismisk bevakning och provtagning från atmosfären främst av olika radioaktiva isotoper av xenon (Xe). Xe är tecken på kärnvapendetonationer och kvoten mellan mängden av olika Xe-isotoper kan avslöja om kärnladdningarna består av plutonium eller uran.

Nordkorea har en begränsad

Rysk atomubåt av Borej-klass.

mängd plutonium från en reaktor som nu är raserad. Men en besökande forskare från USA blev år 2010 guidad bland centrifuger i en nordkoreansk anläggning för anrikning till höganriktat uran (HEU). Om de kan framställa HEU så kan de framställa betydligt fler kärnvapen än om de är hänvisade till plutonium. Men efter bomb 2 och 3 har grannländerna inte rapporterat ökade mängder Xe-isotoper i atmosfären. Vi vet därför inte om de bomberna varit plutonium- eller uranbomber.

Varför har radioaktivitet inte läckt ut från de underjordiska provsprängningarna? Kanske för att omgivande bergarter först smält och sedan stelnat och inneslutit xenongasen.

Sydkorea vill upparbeta bränsle från kärnkraftverk till möjliga kärnvapenladdningar men USA säger nej. Två kärnvapenmakter på Koreahalvön är ett skräckscenari.

Redan den svaga provsprängningen 2006 registrerades av seismografer över hela världen. Vi har en pålitlig, global övervakning av kärnvapenprov. USA bör därför snarast ratificera CTBT.

Science 22 februari 2013; Bulletin of the Atomic Scientists

RYSSLAND UPPRUSTAR UBÅTSFLOTTAN

Ryssland ska bygga 14 nya atomubåtar av Borej-klass vilket kommer att kosta 864 miljarder kronor.

Vladimir Putin har uttalat "Den är en kärnvapenbestyckad farkost av en ny generation. Ubåtar av typen kommer att utgöra kärnan i de strategiska styrkorernas sjökomponent, en garant för global balans och Rysslands och dess allierades säkerhet".

Ubåten uppges färdas nästan ljudlöst, kan dyka ner till ett djup på 480 meter och utan avbrott röra sig i undervattensläge i upp till tre månader. Ubåten är bestyckad med 16 stycken interkontinentala Bulava-missiler. Missilerna uppges kunna bära med sig kärnvapenspetsar på mellan 100 och 150 kiloton vardera - vilket kan jämföras med Hiroshima-bomben på 13 kiloton. Planen är att Borej-ubåtarna ska ersätta de äldre Sovjetbyggda ubåtarna av av Typhoon-klass.

Totalt kommer moderniseringsprogrammet av den ryska flottan att kosta 20 biljoner rubel, vilket motsvarar 4 320 miljarder kronor.

<http://www.dn.se/nyheter/varlden/fjorton-atomubatar-i-rysk-storsatsning-pa-flottan>

CITATET

Till skillnad från tidigare är Sverige i dag mycket tystlåtet på den internationella arenan i nedrustnings-sammanhang. Regeringen låter EU diktera Sveriges position i nedrustningsfrågor. Det är mycket olyckligt eftersom Sverige tidigare har varit en stark röst på den internationella arenan.

Ray Acheson, Reaching Critical Will

MELLANÖSTERN FRITT FRÅN MASSFÖRSTÖRELSEVAPEN? RAPPORT FRÅN ETT SEMINARIUM I STOCKHOLM

Text av Leonore Wide

Frågan om en zon fri från kärnvapen och andra massförstörelsevapen i Mellanöstern belystes vid ett seminarium ordnat av Nätverket för kärnvapenedrustning i samarbete med Palmecenter och ABF på ABF-huset i Stockholm den 27 februari. Vid översynskonferensen för icke-spridningsavtalet NPT 2010 enades man om att ordna en konferens om frågan under 2012. Den planerades till december 2012 i Helsingfors men blev uppskjuten i sista stund då inte alla stater i regionen var beredda att delta. Vid seminariet i Stockholm diskuterades det aktuella läget för zonfrågan och hur processen skulle kunna föras vidare.

Anna Maj Hultgård från Enheten för nedrustning och icke-spridning vid UD (UD-NIS) inledde med Sveriges inställning: man vill stödja processen men ställer sig tills vidare försiktigt avvaktande och iakttagande.

Rolf Ekéus, ambassadör och rådgivare till Helsingforskonferensen gav en historisk bakgrund och belyste den komplicerade politiska situationen i Mellanöstern och turerna kring den planerade Helsingforskonferensen. Man hade hoppats på ett nytt datum före NPT PrepCom som börjar 22

april. Det finns farhågor att NPT-förhandlingarna annars kommer att störas allvarligt och att Arabförbundet bojkottar förhandlingarna om inte processen kring en kärnvapenfri zon i Mellanöstern kan hållas igång. Bland annat berördes relationen Iran-Israel och Israel-Palestina.

Laura Lodenius, ledare för Finlands fredsförbund, rapporterade från den NGO-konferens om frågan som trots allt genomfördes i Helsingfors i december. Man underströk där från civilsamhällets sida vikten av att få processen att gå vidare mot en kärnvapenfri zon och ett säkrare Mellanöstern. Man föreslog att det inte skulle vara nödvändigt att alla stater deltar från början och påpekade att det är viktigt att ingen stat utpekades eller isoleras.

Viktiga inlägg i den efterföljande diskussionen gjordes av Hans Blix, Jan Prawitz och Henrik Salander, samtliga ledande experter på kärnvapenfrågor. De var oroliga för NPT-fördragets framtid och påpekade att samtliga stater i regionen skulle kunna vinna ökad säkerhet på sikt genom en zon fri från kärnvapen och andra massförstörelsevapen. I mitten av mars planeras nu några dagars samtal i Genève med så många stater i regionen som möjligt för att försöka bilda en arbetsgrupp och föra processen vidare.

Seminariet var mycket välbesökt och gav en intressant och utförlig belysning av den angelägna frågan om säkerheten i Mellanöstern och möjligheten att skapa en zon fri från massförstörelsevapen där.

NORGE LEDER DISKUSSION OM DE HUMANITÄRA KONSEKVENSERNA AV KÄRNVAPEN

Den 4-5 mars träffas statsrepresentanter och experter i Oslo för att kartlägga de humanitära konsekvenserna av kärnvapen. Vi i civilsamhället med ICAN i spetsen kommer att vara där under konferensen för att tydliggöra att de konsekvenser de talar om på konferensen är oacceptabla, att kärnvapenavskräckning har alltför höga insatser och att det är dags att kärnvapen förbjuds. Helgen före konferensen träffas även vi från civilsamhället i Oslo för att samla oss och skapa ett tryck inför staternas konferens.

Läs mer om detta i nästa nummer av Läkare mot Kärnvapen, på www.slmk.org och på www.oslo2013.org.

NOTISER

SLMK:S STYRELSE OCH LEDNING

Ordförande:

Andreas Tolf, Gävle.....0706-363 834, andreas.tolf@slmk.org

Vice ordförande:

Leonore Wide, Saltsjöbaden0706-920 319, leonore.wide@slmk.org
Martin Tondel, Mölndal0705-435 640, martin.tondel@slmk.org

Sekreterare:

Meit Krakau, Danderyd0709-608 084, meit.krakau@slmk.org

Medlem i IPPNW:s internationella råd:

Gunnar Westberg, Göteborg0727-443 023, gunnar.westberg@slmk.org

Ledamöter:

Ann Marie Janson Lang, Stockholm..0706-655 651, annmarie.janson-lang@slmk.org
Vendela Englund-Burnett, Karlstad...0705-829 270, vendela.englund.burnett@slmk.org
Hans Levander, Uppsala0707-306 323, hans.levander@slmk.org
Åsa Lindström, Eskilstuna0736-631 140, asa.lindstrom@slmk.org
Frida Sundberg, Göteborg0702-305 865, frida.sundberg@slmk.org
Anneli Schmauch, Umeå090-191 48, anneli.schmauch@slmk.org

Studentrepresentant:

Erik Wareborn, Malmö0709-757 161, erik.wareborn@slmk.org

Suppleanter:

Jan Larsson, Uppsala0725-668 725, jan.larsson@slmk.org
Gösta Alfvén, Stockholm0739-660 835, gosta.alfven@slmk.org
Johannes Eldblom, Göteborg.....0734-233 100, johannes.eldblom@slmk.org
Martina Grosch, Malmö.....0762-482 846, martina.grosch@slmk.org
Madeleine Stackelberg, Örebro0702-412 281, madeleine.stackelberg@slmk.org
Nelli Jonasson-Filippova, Skövde0762-300 634, nelli.jonasson-filippova@slmk.org
Johannes Norberg, Skellefteå0702-754 222, johannes.norberg@slmk.org
Monika Palmgren, Solna.....0709-519 067, monika.palmgren@slmk.org
Thomas Silfverberg, Falun0735-817 134, thomas.silfverberg@slmk.org
Wenjing Tao, Södertälje.....0737-641 952, wenjing.tao@slmk.org
Christina Vigre Lundius, Perstorp.....0738-525 553, christina.vigre.lundius@slmk.org

Studentsuppleant:

Nils Mårten Hauffman, Stockholm0702-134 950, ljuvligt@gmail.com

Revision:

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson, Helsingborg.....042-377 200, jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant:

Jonas Grahn, Stockholm08-555 330 00, jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor:

Bengt Lindell, Kalmar0706-472 347, bengt.lindell@slmk.org
Föreningsrevisorerna fyller även föreningens "whistle-blower"-funktion och kan kontaktas via whistleblower@slmk.org

Föreningsrevisor, suppleant:

Kristina Olofsson, Hudiksvall0650-102 56, kristina.olofsson@slmk.org

Valberedning:

Carin Odhner, Stocksund08-755 50 29, carin.odhner@slmk.org
Karin Stenstedt, Bromma08-255 638, karin.stenstedt@slmk.org
Student/ung läkarrepresentant:Eli Kaufman, studentrepresenat

KANSLI

Information och kommunikation, medlemsregister och prenumera-tionsärenden

Josefin Lind
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, 0760-24 51 58
E-post: josefin.lind@slmk.org

ICAN Sverige

Pernilla Lundmark
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, 0760-02 50 99
E-post: pernilla.lundmark@slmk.org

Kassör och kanslichef

Klas Lundius
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Håkantorsmölle
281 91 Perstorp
E-post: klas.lundius@slmk.org

PERSONPORTRÄTTET

FOTO: BRITT MATTISSON

Andreas Tolf

Profession:

AT-läkare, Gävle sjukhus.

Personligt:

Engagerad i SLMK sedan termin ett på läkarprogrammet 2006. Kommer från Göteborg men har studerat i Umeå.

Uppdrag i SLMK:

Nyvald ordförande i föreningen.

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN - SLMK

Svenska Läkare mot Kärnvapen har nästan 3000 läkare och medicinstudenter som medlemmar. SLMK har även associerade medlemmar från yrkesgrupperna forskare och ingenjörer samt sjuksköterskor, sjukgymnaster och biomedicinska analytiker. Föreningen är den svenska grenen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) med ca 150 000 läkare i ett femtiotal länder som medlemmar. IPPNW tilldelades Nobels fredspris 1985. SLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter.

Medlemsavgift 2012, 290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på bg 901 – 0901 eller pg 90 10 90 – 1.

Prenumeration på Läkare mot Kärnvapen ingår.

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig, bg 901 – 0901 eller pg 90 10 90 – 1.

International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) initierades av IPPNW 2007 och har nu kontor och aktivistgrupper runt hela världen.

SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN - STMK

Svenska Tandläkare mot Kärnvapen, som bildades för tjugofem år sedan, verkar för en kärnvapenfri värld genom att informera om kärnvapen och dess verkningar, i samband med föredrag, symposier och utställningar mm. Mer information finns på föreningens hemsida: www.stmk.se. Medlemsavgiften per år är för fullbetalande är 175 kr, för stödjande medlem 125 kr, för familjemedlem 75 kr och för tandläkarstuderande 0 kr. I avgiften ingår prenumeration på tidningen Läkare mot Kärnvapen, där man kan följa och delta i debatt och kampanjer. STMK:s pg är 4825354-6.

FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN - FIMK

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen, FIMK, är nu associerade medlemmar i SLMK. Som sådana får de prenumeration på SLMK:s tidning och elektroniska nyhetsbrev, inbjudan till programaktiviteter, såsom föredrag i samband med möten, samt adjungering till SLMK:s styrelse vid behov enligt styrelsens beslut. De FIMK-medlemmar som väljer att gå in som associerade medlemmar i SLMK betalar en årsavgift om 200 kr år 2012. Avgiften för efterföljande år bestäms i sedvanlig ordning inom SLMK.

SJUKSKÖTERS KOR, SJUKGYMNASTER OCH ANALYTIKER MOT KÄRNVAPEN - SSAMK

Tidigare medlemmar i Sjuksköterskor, Sjukgymnaster och Analytiker mot Kärnvapen erbjuds associerat medlemskap i SLMK på samma villkor som beskrivs ovan.

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

Bestyrelsen består af: Niels Dahm formand og kasserer, Cæcilie Buhmann international councillor i samarbejde med Alexandra Schou, Klaus Arnung kontaktperson til Läkare Mot Kärnvapen og udarbejdelse af årsberetning, Alexandra Schou studenterkontakt og hjemmeside, Povl Revsbech sekretariat og hjemmeside, Anton Aggernæs revisor sammen med Bent Petersen. Som ny Willy Hanghøj-Petersen.

DLMK:s bestyrelse

Povl Revsbech, Brabrand, 86 26 47 17, revsbech@dadlnet.dk

Anton Aggernæs, Frederiksberg, 38 34 35 07, aggernaes.a@dadlnet.dk

Klaus Arnung, Vedbæk, 45 66 11 81, k.arnung@dadlnet.dk

Niels Dahm, Fåborg, 62 61 83 61, dahm@avernak.dk

Cæcilie Bøck Buhmann, København N, 26 18 95 06, cbuhmann2002@yahoo.com

Alexandra Schou, København N, 27 21 81 15, alixschou@hotmail.com

Willy Hanghøj-Petersen, 97424726, mobil 23747505, willyhp13@gmail.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech, 86 26 47 17
revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMK:s hjemmeside: www.dlmk.dk

**STOPPA
PRESSARNA!**

OSLO 4-5 mars
2013

Historisk konferens om humanitära konsekvenser av kärnvapen

Under mötet, som arrangerades av Norges utrikesminister Espen Barth Eide, presenterade 132 stater, flera FN-organ, Internationella Röda Kors- och Röda Halvmånerörelsen samt ICAN sina slutsatser om kärnvapens konsekvenser för miljö, utveckling och hälsa. Den gemensamma slutsatsen är att ingen internationell beredskap effektivt skulle kunna avhjälpa eller lindra effekterna av en detonation. Då detta faktum blev tydligt erkände ett flertal stater sitt gemensamma ansvar att agera för att förhindra såväl oavsiktlig som avsiktlig användning av dessa massförstörelsevapen.

Mexiko tillkännagav att man kommer att stå värd för ett nytt möte som erbjuder en plattform för att befästa de humanitära argumenten och för att fortsatt engagera icke-kärnvapenstater i en konstruktiv dialog om ett förbud mot och eliminering av kärnvapnen.

Läs mer om Oslomötet i nästa nummer av LMK!

POSTTIDNING B 03

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

TACK FÖR ATT DU
**SPARAR MED
HJÄRTAT!**

Tack alla ni som sparar i Swedbank Robur Humanfonden. Tack vare ert sparande fick Svenska Läkare mot Kärnvapen den 14 februari ta emot

– 331 566 KR –

pengar som används för att sprida information om de humanitära konsekvenserna av kärnvapen till allmänheten, myndigheter och beslutsfattare. Sammanlagt delades det ut i år 37 miljoner kronor och vi har fått drygt 8 miljoner sedan vi anslöt oss. Svenska Läkare mot Kärnvapen har ingen tillgång till namnen på er som sparar utan tackar er istället genom vår främsta kommunikationskanal, tidskriften Läkare mot Kärnvapen.

Swedbank Robur Humanfond är ett ideellt fondsparande och varje år delas 2% av din fondförmögenhet ut till en ansluten organisation som du själv väljer. Humanfond är en bred ideell aktiefond som placerar i bolag som har ett bra hållbarhetsarbete. För att ansluta dig, kontakta ditt bankkontor eller Swedbank direkt.